Sme tu pre Vás

GRÉCKOKATOLÍCKA CIRKEV

farnosť Zosnutia Presvätej Bohorodičky
Humenné – mesto

www.grkat.he.sk/mesto

Cena: dobrovoľný príspevok

Ročník: 10. Číslo: 7

Generálna audiencia pápeža Františka:

„Abrahám je otec vo viere i v nádeji“

Úvod ku katechéze tvorili nasledujúce slová z 4. kapitoly listu sv. apoštola Pavla Rimanom:

«Preto sa to prisľúbenie zakladá na viere, aby tak pochádzalo z milosti a aby platilo p re všetko potomstvo, nielen pre to podľa zákona, ale aj pre to podľa viery Abraháma, otca nás všetkých, ako je napísané: „Ustanovil som ťa za otca mnohých národov“, za nášho otca pred Bohom, ktorému uveril a ktorý dáva život mŕtvym a volá k bytiu to, čo ešte nie je. On dúfal proti všetkej nádeji, veril, a stal sa tak otcom mnohých národov, podľa toho, čo bolo povedané: „Také bude tvoje potomstvo.“ A neochabol vo viere, keď videl, že jeho telo je už odumreté. Preto sa mu to počítalo za spravodlivosť».

(Rim 4,16-19a.22)

Drahí bratia a sestry!

Pasáž z Listu sv. Pavla Rimanom, ktorú sme si práve vypočuli, je nám veľkým darom. Vskutku, sme navyknutí uznávať Abraháma za nášho otca vo viere; dnes nám apoštol dáva porozumieť, že Abrahám je pre nás *otcom v nádeji*; nielen otcom vo viere, ale aj otcom v nádeji. A to preto, že v jeho príbehu už môžeme vnímať ohlasovanie Zmŕtvychvstania, nového života, ktorý víťazí nad zlom a nad samotnou smrťou.

V texte sa hovorí, že Abrahám uveril Bohu, «ktorý oživuje mŕtvych a volá k bytiu to, čoho niet» (Rim 4,17); a potom upresňuje: «neochabol vo viere, ani keď videl, že jeho telo je už odumreté a že je odumreté aj Sárino lono» (Rim 4,19). Toto je skúsenosť, ktorú sme povolaní žiť aj my. Boh, ktorý sa zjavuje Abrahámovi, je Bohom, ktorý zachraňuje, Bohom, ktorý dáva vyjsť z beznádeje a zo smrti, Bohom, ktorý volá k životu.

V Abrahámovom príbehu sa všetko stáva hymnom Bohu, ktorý oslobodzuje a znovuzrodzuje, všetko sa stáva proroctvom. A stáva sa ním pre nás, pre nás, ktorí teraz uznávame a slávime naplnenie toho všetkého v tajomstve Veľkej noci. Veď Boh «vzkriesil z mŕtvych Ježiša» (Rim 4,24), aby sme aj my mohli prejsť zo smrti k životu. A tak sa teda Abrahám naozaj môže nazývať «otcom mnohých národov», keďže žiari ako ohlásenie nového ľudstva – nás - vykúpeného Kristom z hriechu a smrti a vovedeného raz a navždy do objatia Božej lásky.

V tejto súvislosti nám Pavol pomáha zaostriť pohľad na veľmi úzke prepojenie *medzi vierou a nádejou*. Potvrdzuje totiž, že Abrahám «proti nádeji v nádeji uveril» (Rim 4,18). Naša nádej sa nezakladá na ľudskom uvažovaní, na ľudských prognózach a ubezpečeniach; prejavuje sa tam, kde už viac niet nádeje, kde viac niet ničoho, v čo by sme mohli dúfať, presne tak, ako sa to dialo u Abraháma zoči-voči jeho blížiacej sa smrti a neplodnosti manželky Sáry.

Pre nich už bol koniec, nemohli mať deti; a tam, práve v tej situácii, Abrahám uveril a dúfal proti každej nádeji.

A toto je veľká vec! Veľká nádej korení vo viere a práve preto je schopná presiahnuť každé obmedzenie nádeje. Áno, lebo sa nezakladá na našom slove, ale na Slove Božom. Takže aj v tomto zmysle sme povolaní nasledovať príklad Abraháma, ktorý aj tvárou v tvár evidentnej skutočnosti, ktorá sa zdá byť odsúdená na smrť, dôveruje Bohu, «pevne presvedčený, že má moc aj splniť, čo prisľúbil» (Rim 4,21).

Rád by som vám položil jednu otázku: My všetci, sme o tomto presvedčení? Sme presvedčení, že Boh nás má rád a že všetko to, čo nám prisľúbil, je ochotný priviesť k naplneniu? -

„Ale otče, koľko sa za to musíme modliť?“ - „Stojí nás to len jedno: otvoriť si srdce“.

Otvorte svoje srdcia a táto Božia sila vás bude viesť vpred a vykoná zázračné veci a naučí vás, čo je to nádej. Toto je jediná cena: otvoriť srdce viere a zvyšok už vykoná on.

Toto je paradox, a zároveň je to najsilnejší, najvyšší prvok našej nádeje. Nádej založená na prísľube, ktorý sa z ľudského pohľadu zdá byť neistý a nepredvídateľný, ktorý však nezlyhá ani len zoči-voči smrti, keďže ten, kto dáva prísľub, je Boh vzkriesenia a života. Toto nesľubuje hocikto, to nie! Ten, kto dáva prísľub, je Boh zmŕtvychvstania a života.

Drahí bratia a sestry, vyprosujme si dnes od Pána milosť zostať pevne stáť nie tak na základe našich istôt, našich schopností, ale na základe nádeje vyvierajúcej z Božieho prísľubu, ako ozajstné Abrahámove deti. Keď Boh niečo prisľúbi, svoj prísľub dovedie k naplneniu.

**Nikdy sa nestane,
že by nesplnil svoje slovo.**

A tak náš život nadobudne nové svetlo, vo vedomí, že ten, ktorý vzkriesil svojho Syna, vzkriesi aj nás a skutočne nás naplno zjednotí so sebou samým, spolu so všetkými našimi bratmi vo viere.

My všetci veríme. Dnes sme všetci na námestí, chválime Pána, budeme spievať Otčenáš, potom prijmeme požehnanie... Nuž, toto sa pominie. Avšak aj toto je prísľubom nádeje. Ak máme dnes otvorené srdce, uisťujem vás, že my všetci sa stretneme na nebeskom námestí navždy, čo sa nikdy neskončí. A toto je ten Boží prísľub. A je to naša nádej, ak otvoríme svoje srdcia.

Ďakujem.“

Vatikán 29.03.2017

Ranná homília pápeža Františka: Boh plače, ak sa od neho vzďaľujeme

Svätý Otec sa vo svojej úvahe o láske Boha, ktorý miloval svoj ľud aj napriek nevere, nechal inšpirovať dnešným prvým čítaním z Knihy Exodus (Ex 32,7-14).

Aj dnes, vysvetlil pápež, by nám prospelo položiť si otázku, či sa nevzďaľujeme od Pána, aby sme nasledovali iné idoly, hľadali svetskú slávu.

Na úvod svojej homílie sa pápež zamyslel nad ***„snom a sklamaniami Boha“.*** Izraelský ľud, ktorý Boh vyviedol z Egypta, bol ***„Božím snom. On sníval, lebo miloval“.*** Tento ľud však zradil jeho sny a tak Boh *„začína pociťovať sklamanie“* a žiada Mojžiša, aby zostúpil z vrchu, kam vystúpil, aby prijal zákon. Ľud však *„nemal trpezlivosť čakať na Boha“*, i keď to bolo len štyridsať dní. Izraeliti si preto zhotovili zlaté teľa, bôžika, *„aby sa zabavili“*. A *„zabudli na Boha, ktorý ich zachránil“*.

Prorok Baruch, pokračoval ďalej pápež František, *„má jeden výrok, ktorý veľmi dobre vykresľuje tento ľud:* ***‚Zabudli ste, kto vás choval*** (porov. Bar 4,8)“:

„Zabudnúť na Boha, ktorý nás stvoril, ktorý nám dal rásť, ktorý nás sprevádzal v živote: toto je sklamanie Boha. A toľkokrát v Evanjeliu Ježiš hovorí v podobenstvách o tom človeku, ktorý má vinicu a potom zbankrotuje, lebo robotníci si ju chcú privlastniť. V srdci človeka sa vždy nachádza tento nepokoj. Neuspokojuje ho Boh, verná láska. Srdce človeka je vždy naklonené k nevernosti. Toto je pokušenie.“

Boh teda *„prostredníctvom proroka pokarhá tento ľud“*, ktorý *„nie je stály, nevie čakať, skazil sa“*, vzdialil sa od skutočného Boha a hľadá iného boha, vysvetlil Svätý Otec:

„Sklamaním Boha je nevera ľudu... Rovnako aj my sme Božím ľudom a dobre poznáme, aké je naše srdce a každý deň musíme vykročiť na cestu, aby sme pomaly neskĺzli k idolom, k ilúziám, k svetskosti, k nevere.

Myslím si, že dnes by nám prospelo myslieť na sklamaného Pána: ‚Povedz mi, Pane, si zo mňa sklamaný?‘. V niečom určite. [Treba] sa zamyslieť a položiť si túto otázku.“

Boh však ***„má nežné srdce, srdce otca“,*** dodal na záver svojej dnešnej homílie pápež František. Veriacim v Dome sv. Marty pripomenul, ako Ježiš zaplakal *„nad Jeruzalemom“*. Prítomných vyzval, aby sa spýtali seba samých: *„Plače Boh kvôli mne? Je zo mňa sklamaný? Vzdialil som sa od Pána?“. „Koľko mám bôžikov, ktorých sa neviem zbaviť, ktorí ma zotročujú? Tú modloslužbu, ktorú máme vo vnútri... A Boh kvôli mne plače“*, zakončil svoju úvahu Svätý Otec:

„Zamyslime sa dnes nad týmto sklamaním Boha, ktorý nás stvoril z lásky a my ideme hľadať lásku, blahobyt, zažiť ju na inom mieste a nemilujeme ho. Vzďaľujeme sa od tohto Boha, ktorý nás choval. Toto je zamyslenie na Pôstne obdobie. Prospeje nám to. A uvažovať nad ním každý deň, [robiť si] malé spytovanie svedomia: ‚Pane, ty, ktorý si o mne toľko sníval, viem, že som sa vzdialil, ale povedz mi kde a ako sa mám vrátiť...‘. A prekvapenie bude, že na nás vždy čaká, ako otec na márnotratného syna, ktorého vidí prichádzať z diaľky, lebo na neho čakal.“

Vatikán 30.03.2017

Duchovné okienko

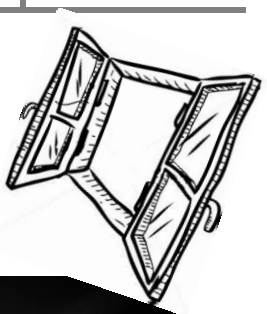

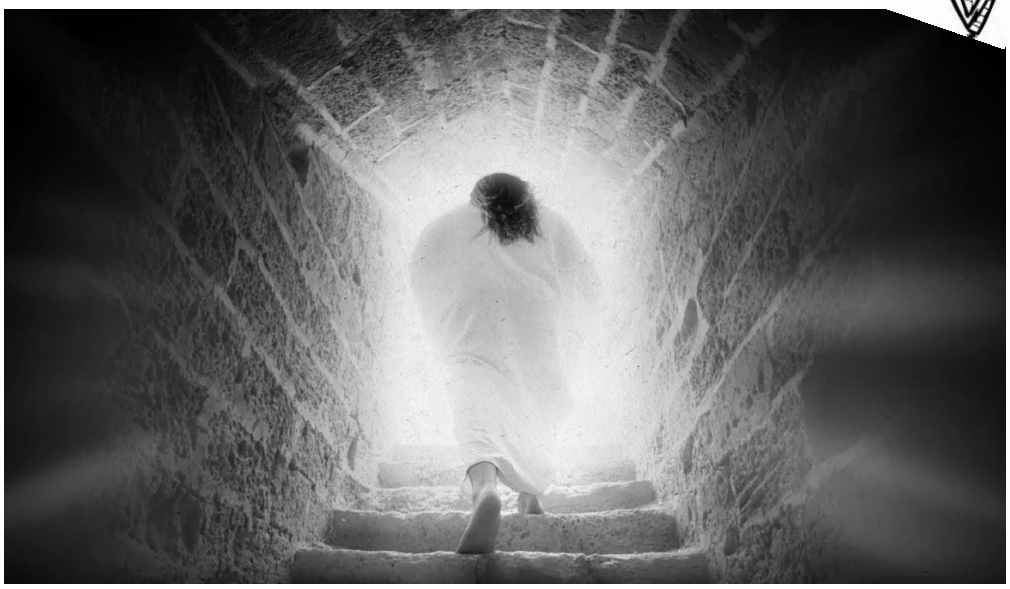

Stačí iba otvoriť oči

Jeden starý muž sedával každý deň vo svojom hojdacom kresle. Pripútaný na toto jediné miesto si sľuboval, že sa odtiaľ nepohne, kým neuvidí Boha. Raz uvidel malé dievčatko na druhej strane ulice. Jej lopta sa zakotúľala do záhrady starého muža. Pribehla si po loptu, pozrela sa na muža a povedala:

"Vidím Vás každý deň, hojdať sa v kresle a pozerať do neznáma. Na čo stále hľadíte? "

"Ach moje drahé dieťa, si ešte príliš malá na to, aby si pochopila." Odvetil muž.

"Možno", súhlasilo dievčatko, *"ale moja mama mi vždy hovorí, že keď mi niečo vŕta v hlave, mám to povedať, že mi niekto poradí."*

„Milé dieťa, nie som si istý, či mi dokážeš pomôcť." – zamrmlal starý muž. Možno, že to nedokážem, ale možno Vám pomôže už to, že Vás vypočujem. *„Dobre, poviem Ti to, hľadám Boha."*

„So všetkou úctou pán Starý muž, hojdáte sa dopredu a dozadu na svojom kresle a hľadáte Boha?" – opýtala sa nedôverčivo.

„Áno, prečo nie? Pred smrťou potrebujem uveriť, že Boh naozaj existuje. Chcem, aby mi zoslal nejaké znamenie." – odpovedal pokojne muž.

„Znamenie?" – zopakovalo dievčatko a pokračovalo:

„Boh Vám predsa dáva znamenie zakaždým, keď sa nadýchnete, keď zacítite vôňu kvetov, keď počúvate spev vtákov, keď sa narodí dieťa, Boh Vám dáva znamenie keď sa smejete i plačete, keď cítite ako Vám z očí padajú slzy. Je to znamenie vo Vašom srdci, aby ste ľúbili a objímali. Boh Vám posiela svoje znamenie po vetre a po dúhe a po všetkých ročných obdobiach.

Všetky znamenia sú tu a vy im stále neveríte? Boh je vo Vás i vo mne. Netreba ho hľadať, pretože je tu s nami po celý čas.

Mama mi hovorí, že ak hľadám niečo veľké a neskutočné, iste som zabudla otvoriť oči, pretože uvidieť Boha znamená uvidieť jednoduché veci."

Dievčatko podišlo k mužovi a položilo svoje detské rúčky na jeho srdce a ticho mu pošepkala: *„Pane, Boh je tu a nie tam"* – a ukázala prstom na nebo: *„Hľadajte ho vo svojom srdci, zrkadle svojej duše."*

Pobrala sa preč, krížom cez ulicu a zakričala: *„Mama mi vždy hovorí, ak hľadáš niečo úžasné a neskutočné, iste si zabudla otvoriť oči."*

Skús otvoriť oči svojho srdca počas týchto veľkonočných sviatkov a zistíš, že Boh poslal svojho syna, aby práve tebe daroval nový život.

„Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život."

(Jn 3, 16)

Spracoval: o. Martin Snak

Liturgický program na týždeň od 10.04. do 16.04.2017

Pondelok 10.04.	**Svätí a veľký pondelok**	6:30 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská † *Jozef* **Liturgia VOPRED POSV. DAROV** † *Ján, Helena, Andrej, Mária*
Utorok 11.04.	**Svätí a veľký utorok**	6:30 **18:00**	Sv. liturgia cirkevnoslovanská * *Mária, Vladimír, Vladimír, Ivana* **Liturgia VOPRED POSV. DAROV** * *Mária, Ľubomír*
Streda 12.04.	**Svätí a veľký stredu** **Zdržanlivosť od mäsa**	6:30 **18:00**	Sv. liturgia cirkevnoslovanská † *Mikuláš (panychída)* **Liturgia VOPRED POSV. DAROV** † *Milan (panychída)*
Štvrtok 13.04.	**Svätí a veľký štvrtok**	–– 17:00 **18:30**	***Kňazský deň*** Veľká večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého **Utiereň s čítaním strastí**
Piatok 14.04.	**Svätí a veľký piatok** **Prikázaný sviatok** **Prísny pôst** **Deň pracovného pokoja** **Zbierka: Boží hrob**	**7:30** 11:00 **15:00** 16:00	**Kráľovské hodinky** *Ekumenický sprievod s krížom* **Veľká večiereň s uložením plášteníce** Celonočná stráž pri hrobe
Sobota 15.04.	**Svätí a veľký sobota**	8:00 **17:00**	Jeruzalemská utiereň **Veľká večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého**
Nedeľa 16.04.	Kristus vstal z mŕtvych – skutočne vstal. Χριστός ανέστη – αληθώς ανέστη. Χριστὸς ἀνέστη – ἀληθῶς ἀνέστη. **SVÄTÁ A VEĽKÁ NEDEĽA PASCHY – SVETLÉ KRISTOVO VZKRIESENIE** **Prikázaný sviatok** **Myrovanie**	**5:00** 7:00 **7:30** 9:00 **11:00** **12:15**	**Utiereň vzkriesenia s požehnaním jedál o 6:00h. (cirkevnoslovansky)** *Požehnanie jedál* **Sv. liturgia – slovenská** * ***Ružena s rod.*** Sv. liturgia cirkevnosl. * *za veriacich* **Sv. liturgia slovenská** * ***Štefan s rod.*** **Paschálna večiereň**

Liturgický program na týždeň od 17.04. do 23.04.2017

Pondelok 17.04.	**Svetlý pondelok** **Prikázaný sviatok** **Deň prac. pokoja**	7:30 **9:00** 11:00 **17:15** 18:00	Sv. liturgia slovenská ** Lenka* **Sv. liturgia cirkevnosl.** **** za veriacich*** Sv. liturgia slovenská ** Radoslav (35r.)* ***Paschálna večiereň*** Sv. liturgia slovenská ** Jaroslav*
Utorok 18.04.	**Svetlý utorok**	9:00 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská *† o. Emil Sičák (panychída)* *40 dňová* Sv. liturgia slovenská *† Zuzana*
Streda 19.04.	**Svetlá streda**	6:30 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská *† Ján, Štefan, Anna, Michal* Sv. liturgia slovenská *† Mária, Ján a ostatných z rod.* *† Michal (panychída)*
Štvrtok 20.04.	**Svetlý štvrtok**	6:30 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská *† Vasiľ* Sv. liturgia slovenská ** Peter (78r.)*
Piatok 21.04.	**Svetlý piatok** **Voľnica**	6:30 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská *† Ján (panychída)* Sv. liturgia slovenská *† František, Jozef, František, Pavol, Mária*
Sobota 22.04.	**Svetlá sobota**	6:30 **17:00** 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská *† Juraj* ***Veľká večiereň*** Sv. liturgia slovenská *† Ján (panychída)*
Nedeľa 23.04.	**Druhá nedeľa po Pasche – o Tomášovi**	7:30 **9:00** 11:00 **17:15** 18:00	Sv. liturgia slovenská ** Eva, Dávid, Anna* **Sv. liturgia cirkevnosl.** **** za veriacich*** Sv. liturgia slovenská ** Marta, Jozef, Antónia, Ester, Sára, Magdaléna* ***Večiereň*** Sv. liturgia slovenská ** Anna s rod.*

Liturgický program na týždeň od 24.04. do 30.04.2017

Pondelok 24.04.	Svätý mučeník Sáva Stratilat	6:30 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská ** Juraj s rod.* Sv. liturgia slovenská *† Aurelia, Ivan, Anna, Ján, Marta*
Utorok 25.04.	Svätý apoštol a evanjelista Marek	6:30 **17:15** 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská *† Ján, Zuzana, Ján, Anna (panychída)* **Stretnutie s prvoprijímajúcimi** Sv. liturgia slovenská *† Ján, Mária, Michal*
Streda 26.04.	Svätý hieromučeník Bazil, amázijský biskup	6:30 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská ** Ivan, Norbert, Ľubomír, Denis, Ivan, Michal* Sv. liturgia slovenská *† Andrej (panychída)*
Štvrtok 27.04.	Svätý hieromučeník Simeon, Pánov príbuzný	6:30 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská *† Emil, Anna, Andrej* Sv. liturgia slovenská *† Štefan (panychída)*
Piatok 28.04.	Svätí apoštoli Jasón a Sósipatros	6:30 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská *† Ladislav, Helena, Michal, Michal, Jozef* Sv. liturgia slovenská ** Milan, Silvia, Samuel, Filip*
Sobota 29.04.	Deviati svätí mučeníci z Kyzika	6:30 **17:00** 18:00	Sv. liturgia cirkevnoslovanská *† Mária (panychída)* ***Veľká večiereň*** Sv. liturgia slovenská *† Anna (panychída)*
Nedeľa 30.04	**Tretia nedeľa po Pasche – o Myronosičkách**	7:30 **9:00** 11:00 **17:15** 18:00	Sv. liturgia slovenská ** Ľuba (60r.)* **Sv. liturgia cirkevnosl.** **** za veriacich*** Sv. liturgia slovenská ** Vladimír, Mária (40r. manželstva)* ***Večiereň*** Sv. liturgia slovenská ** Jozef, Andrea, Miška, Lucka*

Veľká noc u nás

Veľká noc (Pascha) je už od podstaty zameraná práve na odovzdávanie viery deťom. Je svedectvom o tom, čo pre nás urobil Pán**: „A keď sa vás opýtajú vaše deti: „Čo to máte za zvyk?“,** vy odpoviete: *„To je obetovanie paschy pre Pána, ktorý obišiel domy Izraelitov v Egypte, keď bil Egypťanov a keď naše domy ušetril“* (Ex 12,26-27).

Ako konkrétne vyzerá slávenie veľkej noci a veľkonočného tajomstva u nás?

Veľký týždeň a Pascha
Komentár k bohoslužbám, čítaniam a sviatku

Pascha (Veľká noc) je najväčším a najvýznamnejším kresťanským sviatkom. Tento sviatok možno vnímať v troch rôznych vrstvách či významoch:

1. židovská (starozmluvná) Pascha 2. Kristova Pascha (vzkriesenie) 3. naša osobná pascha

Čítania Veľkého týždňa

Čítania nám asi najjasnejšie poukazujú na význam Paschy. Čítania Veľkého týždňa odhaľujú tú akoby trojitú vrstvu, tri významy, rozmery sviatku. V prvé tri dni Veľkého týždňa sa na liturgiách vopred posvätených darov číta z knihy Exodus, z knihy Jób a z evanjelií.

Exodus reprezentuje historickú vrstvu – starozmluvnú, židovskú Paschu, teda prechod z otroctva (Egypta) do zasľúbenej zeme. Je to predobraz našej paschy i Kristovej Paschy. Slovo Pascha (hebr. Pésah) znamená prechod.

Kniha Jób predstavuje osobnú vrstvu – vzkriesenie v našom osobnom živote. Rozpráva o tom, ako prežil Jób prežil svoje utrpenie, „smrť“ a vzkriesenie. Jób je zároveň predobrazom Ježiša Krista.

Veľký pondelok, utorok, streda

Tieto dni sú dňami prípravy, hlavnými témami sú eschatológia a pokánie. Tieto témy zaznievajú v čítaniach i v bohoslužobných textoch.

V pondelok a utorok sú evanjeliá sú eschatologické: v pondelok o desiatich pannách (Mt 24, 3-35), v utorok o konci Jeruzalema (Mt 24,36 – 26,2). Aj tropár prvých troch dní (*Sé ženích hrjadét:*) je eschatologický:

Hľa, Ženích prichádza o polnoci, blažený je sluha, ktorého nájde bdieť, nehodný je však, koho nájde lenivieť. Dávaj pozor, moja duša, aby si neoťažela spánkom a nebola vydaná smrti a ostala vytvorená z kráľovstva, ale vzpriam sa a volaj: svätý, svätý, svätý si, Bože, skrze Bohorodičku zmiluj sa nad nami.

Eschatológia preto, lebo Kristovým utrpením, smrťou a vzkriesením sa končí starý svet, starý vek a začína sa už nový poriadok, nový svet (ktorý sa definitívne naplní jeho druhým a slávnym príchodom). Pokánie je duchovnou prípravou na prežívanie tajomstva nadchádzajúcich dní.

V stredu je evanjelium o žene, ktorá vyliala prevzácne myro na Krista. (Mt 26,6-16) Tento skutok bol silným znakom jej lásky – len láska nám otvára cestu k Pasche, k vzkrieseniu, oslobodeniu. Pomazanie myrom pritom môžeme vnímať vo viacerých významoch:

1. **Prorocky vopred pomazala Ježišove telo na pohreb.** *"Keď mi vyliala toto myro na telo, urobila to na môj pohreb."* (Mt 26, 12)
2. **Pomazanie Krista ako Kráľa a Veľkňaza** – myrom sa v starom zákone pomazávali kňazi a králi pri uvedení do

úradu. Kristus prichádza ako Veľkňaz, aby obetoval sám seba.

3. **Myro je symbolom** nesmrteľnosti a neporušiteľnosti.
4. **Kontrast medzi príjemnou vôňou dobrých skutkov a smradom hriechu** – často sa vyskytuje v bohoslužobných textoch, a to nielen vo Veľkom týždni.
5. **Kontrast medzi Judášom – apoštolom,** ktorý zradil svojho Spasiteľa, a cudzoložnicou, ktorá pokorne vyznala svoj hriech a prejavila lásku k Spasiteľovi konkrétnym skutkom.

Liturgicky a obsahovo sú prvé tri dni príbuzné Veľkému štyridsaťdňovému pôstu, konajú sa liturgie vopredposvätených darov (teda sú to ešte aliturgické dni), modlíme sa modlitbu sv. Efréma Sýrskeho a robíme veľké metánie. Zároveň sú to ale už dni bezprostrednej prípravy na utrpenie a vzkriesenie Ježiša Krista. (menlivé časti)

Veľký štvrtok

V tento deň prežívame dve udalosti z Ježišovho života: **1. tajomná** (tzv. posledná) večera s učeníkmi a **2. Judášova zrada.**

V tento deň sa konajú nasledovné bohoslužby: umývanie nôh (len v katedrále – biskup umýva nohy 12 kňazom počas čítania evanjelia), svätenie myra a antimensionov (len v katedrále), večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého.

Toto je vlastne skutočný sviatok Eucharistie. To, čo máme niekde po Pasche (tzv. Božie telo), to je len nezmyselne a trochu protikanonicky (proti ustanoveniam únie) prevzaté od rímskokatolíkov.

Veľký piatok

Na Veľký piatok si pripomíname utrpenie a smrť Ježiša Krista.

Strasti čiže utiereň Veľkého piatku sa slúžia tradične vo štvrtok večer.

Číta sa 12 evanjelií o utrpení a smrti Ježiša Krista (v latinskom obrade existuje niečo podobné – tzv. pašie).

Cárske časy čiže kráľovské hodinky sa slávia v piatok ráno. Slávia sa štyri hodinky.

Kráľovskými hodinkami sa nazývajú preto, lebo na tieto hodinky (časy) chodil vždy aj cisár (v Konštantínopole) a tiež azda aj preto, lebo sú bohatšie ako bežná modlitba hodiniek v časoslove.

Večiereň s uložením plášteníce – na jej konci sa koná sprievod okolo chrámu, ktorý symbolizuje pohrebný sprievod a uloženie Ježišovho tela do hrobu; plášteníca je symbolom Ježiša Krista.

V tento deň platí veľmi prísny pôst a aj pôst od eucharistie. Tak ako Ježiš na kríži pociťoval odlúčenie od otca a najhlbšie poníženie, tak sme aj my v tento deň odlúčení od prijímania Ježišovho tela a krvi.

Veľká sobota

Jeruzalemská (nadhrobná) utiereň sa slávi v sobotu ráno (niekde v piatok neskoro večer) a má štruktúru ako pohreb. **Pripomína aj balzamovanie Pánovho tela.** Hlavnou myšlienkou je, že Kristus svojou smrťou porazil smrť, ešte pred svojím vzkriesením zostúpil do podsvetia a zničil smrť, ktorá tam vládla. Nosným prvkom tejto utierne je vlastne Žalm 118 s velebeniami ku každému veršu žalmu a dogmaticky veľmi hodnotný kánon.

Večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého s 15 čítaniami zo Starej zmluvy sa slávi v sobotu poobede. Hlavnou myšlienkou tejto liturgie je krst. Cez celý Veľký štyridsaťdňový pôst sme sa modlili ekténie za katechumenov.

Táto liturgia bola kedysi krstnou liturgiou; krstilo sa počas čítaní a krstilo sa v zásade mimo chrámu, v baptistériu, čo bola osobitná budova. Čítaní je 15 aj preto, lebo katechumenov bolo kedysi dosť a obrad krstu trval istý čas. Po skončení starozmluvných čítaní vstupovali novopokrstení v sprievode do chrámu, počas toho sa spieval hymnus *Ktorí ste v Krista pokrstení, Krista ste si obliekli.* Čítania zo SZ (15) sú veľmi pekné, ide o predobrazy utrpenia a vzkriesenia Ježiša Krista a tiež predobrazy krstu (napr. celá kniha Jonáš – záchrana, vytrhnutie z vody = smrti, Ex – prechod cez Červené more – zároveň aj symbol krstu, Daniel – traja mládenci v ohnivej peci).

Medzi apoštolom a evanjeliom sa spieva namiesto *Aleluja* osobitný spev *Vstaň, Bože, a súď zem*.

Nedeľa Paschy čiže Vzkriesenia

Bohoslužby v tento deň sa majú začínať **polnočnicou**. U nás sa táto polnočnica slávi len málokde, je to veľmi prostá a pomerne krátka bohoslužba. Počas nej sa má prenášať plášteníca z hrobu (zo stredu chrámu, kde je na stole, na tetrapode) na prestol. Deje sa to nenápadne, skoro potichu, skoro úplne za tmy (všetky svetlá okrem úplného minima majú byť zhasnuté), akoby nebadane – Kristus vstal nebadane, nikto to nevidel, len anjeli boli svedkami. Za polnočnicou sa hneď pripája utiereň.

Utiereň sa má konať ešte za tmy, aj chrám je na začiatku utierne ešte v úplnej tme, všetky svetlá majú byť zhasnuté (okrem najnutnejších). Chrám symbolizuje hrob (netreba stavať nejaké „Božie hroby“, samotný chrám symbolizuje Kristov hrob), my vychádzame za tmy z chrámu (aj vonku je ešte tma) a obchádzame ho so sviečkami v rukách a spevom, čím symbolicky prichádzame ku Kristovmu hrobu. Pred chrámom zaznieva radostné ***Christos voskrese! – Kristus vstal z mŕtvych!*** a potom sa chrám otvára a my doň vstupujeme.

Chrám už je celý vysvietený, svietia všetky svetlá, ktoré sú v chráme. Hrob je prázdny, je v ňom len žiara slávneho vzkriesenia nášho Pána. Radostná zvesť *Christós voskrése iz mértvych – Kristus vstal zmŕtvych* sa neustále opakuje v radostných spevoch.

Po utierni nasleduje **liturgia** sv. Jána Zlatoústeho. ***Pri nej sa číta evanjelium v rôznych jazykoch, čo nám pripomína, že evanjelium má byť ohlasované všetkým národom.*** Začína sa začiatkom Jána – teda začína sa ohlasovať dobrá zvesť od začiatku, od prvej kapitoly evanjelia, ktorého vrcholom a hlavným obsahom je vzkriesenie – a vzkriesenie je začiatkom a hlavnou príčinou dobrej zvesti (evanjelia).

Po liturgii (niekde už po utierni) nnasleduje **posvätenie pokrmov**.

Tieto pokrmy sú znakom Božej dobroty, Božej štedrosti a tiež zdôraznením toho, že radostná hostina, ktorá bude nasledovať, nie je mimo cirkvi, ale týka sa cirkvi; nebude to nejaká svetská oslava, ale duchovná slávnosť. Táto slávnosť nad slávnosti je taká veľká, že sa pripravujú osobitné pokrmy. Farebné vajcia nám majú pripomínať, že nič nie je a nemôže byť obyčajné v tento deň, najneobyčajnejší deň a najväčší sviatok ľudstva. Preto ani vajcia nie sú obyčajné, ale farebné a zdobené. Ani chlieb sa neje obyčajný, ale pripravuje sa svetlý sladký koláč (nazývaný ľudovo pascha alebo paska) – inakší ako bežný chlieb cez rok. Ani syr nie je bežný, len z čistého mlieka, ale pridávajú sa do neho aj žĺtka z vajec (nazýva sa hrudka alebo syrec). Okrem toho sa posviacajú mäsité pokrmy (šunka), ktoré, podľa pôvodných pôstnych predpisov, ľudia mohli okúsiť po vyše 40 dňoch až na Paschu. Mäso je zároveň pripomenutím baránka, ktorého zabíjali Židia v predvečer starozákonnej Paschy a ktorý bol predobrazom Krista-Baránka zabitého za celý svet.

Autor: Andrej Škoviera
Zdroj: http://www.grkat.nfo.sk/Texty/
Spracoval o. Martin Snak

Detské okienko

Veľká Noc – Paschálne tajomstvo – usporiadaj obrázky podľa časovej následnosti.

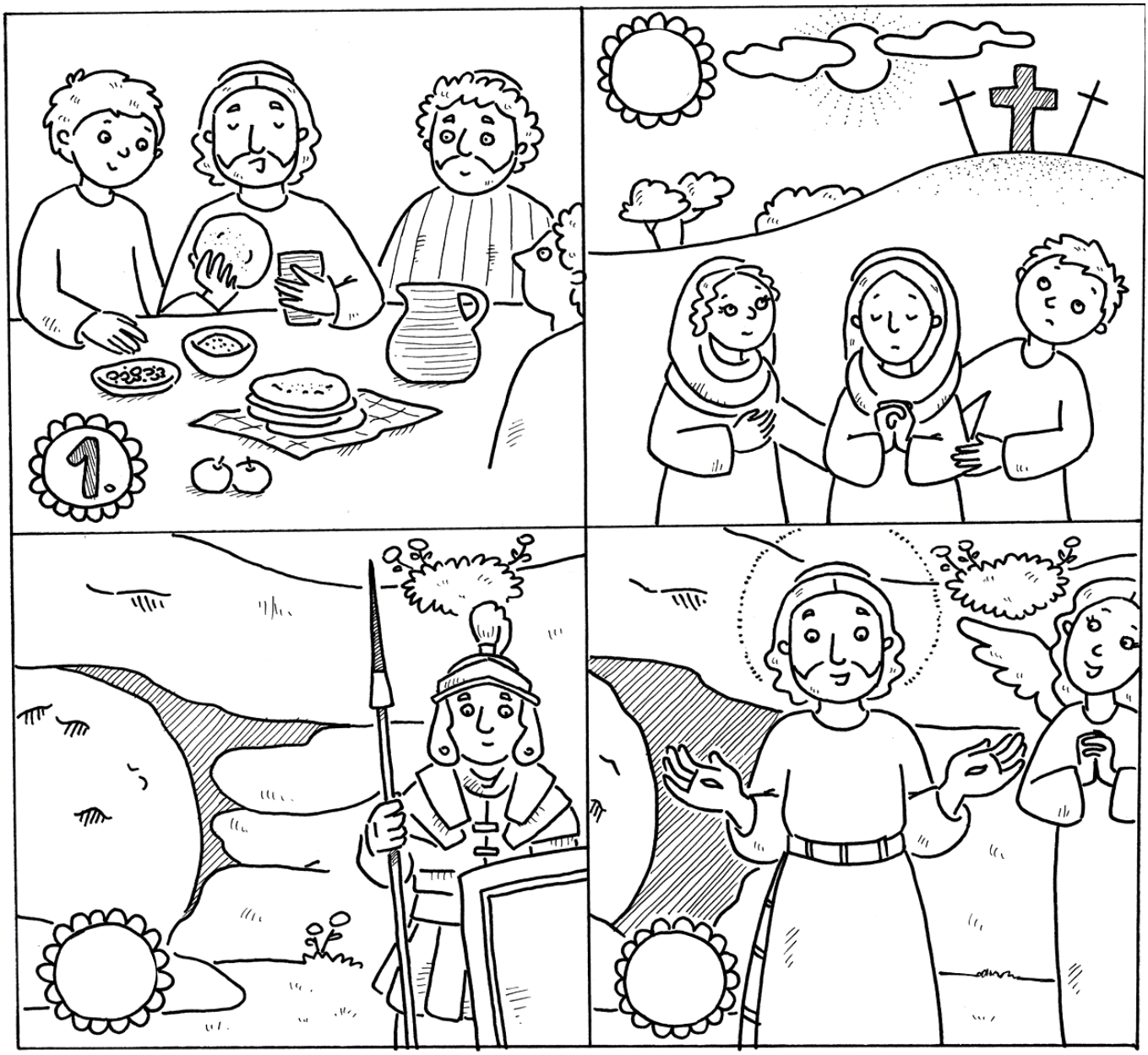

Vtipy:

Padol facebook. Už sú tomu dva dni. Ľudia s plačom v zúfalosti vybehli na ulicu a so slzami v očiach v ruke držiac svoje fotografie kričia: "Páči sa ti to? No tak, páči???"

V hlbokej noci, budí babka dedka.
On, vyľakane, vykríkne!!!
"Čo sa stalo"????
Babka: "Nič sa nestalo. Jednoducho nemôžem pochopiť, ako môžeš s takým malým dôchodkom pokojne spať"?

Otec príde do škôlky po dieťa. Učiteľka sa pýta:
- A ktoré je to vaše?
Otec:
- A nie je to jedno?
Zajtra ráno ho aj tak prinesiem naspäť.

Kúpili si dedko s babkou rádio. Zastrčili šnúru do zásuvky a z rádia sa iba zadymilo. Babka sa pýta: - Dedko, prečo mlčia? - Vyčkaj - odvetí dedko - Pofajčia si a potom niečo povedia.

Kontakt

Gréckokatolícka cirkev
Farnosť Zosnutia Presvätej Bohorodičky
Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné

Telefón: **kancelária:** 057/ 775 3628
WEB: **www.grkathe.sk**
e-mail: **úrad:** humenne@grkatpo.sk
farár: martinzlacky@gmail.com
kaplán: matosnak@gmail.com
kaplán: pavoolster@gmail.com

Úradné hodiny:

Pondelok:	**8:00–10:00**	**a**	**14:30–16:00**
Utorok:	**8:00–10:00**		**---**
Streda:	**8:00–10:00**	**a**	**14:30–16:00**
Štvrtok:	**---**		**14:30–16:00**
Piatok:	**8:00–10:00**		**---**

Na prvý piatok, štátne a cirkevné sviatky je kancelária zatvorená

Prosíme Vás o dodržanie podmienok:

- ak žiadate KRST:

Krst nahlási jeden z rodičov **aspoň týždeň** vopred, prípravu (náuku) **odporúčame ešte pred pôrodom**. Ak bývate **min. 3 mesiace mimo našu farnosť,** zabezpečte si **písomné dovolenie kňaza**, kde **aktuálne bývate** ku krstu.

- ak žiadate SOBÁŠ:

1) a máte všetky iniciačné sviatosti – krst, myropomaz., sv. prijímanie - minimálne **3 mesiace vopred**
2) ak niektorá z iniciačných sviatostí Vám chýba - minimálne **6 mesiacov vopred**;
3) ak bývate **min. 3 mesiace mimo našu farnosť**: zabezpečte si prípravu (náuky) a dovolenie kňaza, kde bývate k sobášu, príp. aj cirkevnú sobášnu zápisnicu s náležitosťami.

LITURGIE – termíny na Božské liturgie ***na rok 2017*** zapisujeme ***iba v sakristii chrámu!***
KRSTNÝ, SOBÁŠNY LIST – je možné vyžiadať si aj telefonicky, mailom. K sobášom krstné listy musíme zasielať priamo na farský úrad, kde bude sobáš (nariadenie o. arcibiskupa Jána).

Zaopatrovanie non-stop: 0907 323 733

Nech dobrý Boh odmení požehnaním každého, kto prispeje na dobrý účel akýmkoľvek finančným darom. IBAN farnosti: SK3009000000000086909038

SME TU PRE VÁS
Informačno-formačný časopis farnosti Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Humennom
Dobrovoľný príspevok (tlač 1ks = 0,20€)
Pre vnútornú potrebu vydáva: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Humenné.
Texty článkov neprešli gramatickou úpravou.
Zodpovedný za vydanie**: o. Martin Zlacký, o. Martin Snak, o. Pavol Dancák ml.**